

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

**ÇALGI EĞİTİMİ
NEY DERSİ**

ÖĞRETİM PROGRAMI

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar

Ankara 2018

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI.....	5
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ.....	6
1.2.1. Değerlerimiz.....	6
1.2.2. Yetkinlikler.....	7
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	9
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI.....	10
1.5. SONUÇ.....	11
2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI.....	13
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI.....	13
2.2. ALANA ÖZGÜ BECERİLER.....	14
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR....	15
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU.....	16
3. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI.....	18
3.1. KAZANIMLARIN YAPISI.....	18
3.2. SINIF DÜZEYİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	19
9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	19
10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	22
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	23
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	25

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları” ile “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okulöncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarmıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim

sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1) Anadilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.

2) Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.

3) Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4) Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5) Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6) Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7) İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin

ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.

8) Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin

akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.

5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.

6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir. Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

1.5. SONUÇ

Elimizdeki programları güncelleme sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçtiğimiz üzerine bilgi vermek de yerinde olacaktır. Bu bağlamda:

Farklı ülkelerin son yıllarda benzer gerekçelerle yenilenip güncellenen öğretim programları incelenmiş,

Yurt içinde ve yurt dışında eğitim öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmış,

Başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükümet programları, şûra kararları, siyasi partilerin programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiş,

Millî Eğitim Bakanlığı programlar ve öğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından geliştirilen anketler aracılığıyla öğretmen ve yöneticilerin programlar ve haftalık ders çizelgelerine yönelik görüşleri toplanmış,

İllerden gelen her bir branşla ilgili zümre raporları incelenmiş,

Branşlara yönelik açık uçlu sorulardan oluşan ve elektronik ortamda erişime açılan anket verileri derlenmiş,

Eğitim fakültelerimizin branşlar ölçeğinde hazırladıkları raporlar incelenmiş,

Bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınca değerlendirilmiştir.

Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programlarımız gözden geçirilip güncellenmiş ve yenilenmiştir. Programların uygulanmasına 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibarıyla topyekûn geçilecek ve sonrasında yapılacak izleme değerlendirme sonuçlarına göre yine gerekli güncellemeler yapılacaktır. Böylelikle programlarımızın gelişmelerle ve bilimsel, sosyal, teknolojik vb. ihtiyaçlarla koşutluğunun sürekliliği sağlanmış olacaktır.

2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI

Sanat; kişilerin bireysel gelişimlerine, kendilerini ifade edebilmelerine, yardımlaşma ve birlikte çalışma becerilerinin gelişmesine, üretici bireyler olarak yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu özellikleriyle, eğitimin her kademesinde yapılan sanat eğitimi ile yeni eserler üreten, yaratıcı ve kendilerini özgürce ifade edebilen bireylere ulaşmak hedeflenmelidir.

Sanat dallarından biri olan müzik, hayatın ayrılmaz bir parçasıdır. İnsan hayatının her döneminde onun bilişsel, duyuşsal ve devinışsel gelişimine büyük katkı sağlayan önemli bir olgudur. Müziğin bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerinin insan hayatındaki yeri ve öneminin yanı sıra hem bir eğitim aracı hem bir eğitim yöntemi hem de bir eğitim alanı hâline geldiği vurgulanmaktadır. Çağdaş bir eğitimin gerçekleşebilmesi için bilim, sanat ve tekniğin bir bütün olarak düşünülmesi gerekir. Bu bağlamda, müzik eğitimi alanı “sessel ve işitsel” niteliğiyle sanat eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturur.

Öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenme yoluyla müziği sevmesi, müzikten haz almalarının sağlanması, çalgı eğitimi yoluyla kendilerini ve çevrelerini tanımaları ve estetik bakış açılarının oluşturulmasında Ney Dersi Öğretim Programı önemli bir yer tutmaktadır. Ney Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin millî ve manevi değerlerini benimsemiş, evrensel değerlere saygılı, kendi müzik kültürünü ve dünya müzik kültürlerini tanıyan, müzik teknolojisini kullanabilen, estetik bakış açısına sahip, öz güven sahibi bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır. Programın yapılandırılması, özellikle nörobilim ve müzik psikolojisi bilim dallarında yapılan güncel çalışmalara dayanarak çalgı eğitimi, performans, sosyal davranışlar gibi alanlarda bilişim teknolojisi desteği ile gerçekleştirilmiştir.

Ney Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilerin;

1. Türk musikisinin en temel çalgılarından biri olan ney sazının Türk müzik kültüründeki yerini anlaması,
2. Diğer sazlarla eş güdüm içinde icra yapabilme becerisini kazanması,
3. Saz repertuvarının yanı sıra sözlü repertuvara yönelik eser dağarcığı oluşturması,
4. Ney sazının tarihî gelişimi hakkında bilgi sahibi olması,
5. Ney çalma tekniklerini kavraması ve uygulaması,
6. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk duygusunu kazanması,
7. Ülkemizin musiki kültürüne hizmet etmesi amaçlanmaktadır.

2.2. ALANA ÖZGÜ BECERİLER

Ney Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur:

1. Bireysel icra ve yorumlama
2. Toplu icra ve yorumlama
3. Diyafram nefes tekniğini kullanma
4. Nefes sağlığını koruma
5. Müziksel işitme
6. Tonalite ve modaliteyi (makam) tanıma
7. İş birliği
8. İletişim
9. Yaratıcı düşünme
10. Deşifre becerisi
11. Estetik algı
12. İlişkilendirme
13. Türk Müziği terminolojisini doğru ve yerinde kullanma
14. Sahne ve performans becerisi

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Derslerde ney icrasının yanı sıra Osmanlı musiki kültürüne ait açıklamaların yapılması gerekmektedir. Bu nedenle musiki tarihi ve Mevlevilikle ilgili görsel malzeme ve kaynak kullanılmalıdır.
2. Ney sazının diğer sazlarda bulunmayan felsefi yapısı öğrenciye hissettirilmelidir. Bu bağlamda neyin icrasına ve tanıtılmasına katkı sağlamış önemli sanatçıların performanslarına ilişkin kayıtlar ve dini musiki ile ilgili belgeseller sınıf ortamında izletilerek sergilenen performans ve kullanılan teknikler hakkında sınıfta konuşma ortamı oluşturulmalıdır.
3. Program temel seviyeden başlamakta ve belli bir düzen çerçevesinde ilerlemektedir. Kazanımlarda verilen peşrev, saz semaisi ve ilahiler için eser seçimine öğretmen karar vermelidir. Kitabın dışında farklı nota yayınlarından da faydalanılabilir.
4. Programın uygulanmasında öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır. Program içinde verilen örnek eser sayısı öğrencilerin düzeyine göre artırılabilir. Ders kitabı dışında öğretmenin belirleyeceği ses ve görüntü kayıtları ders içerisinde etkin bir şekilde kullanılmalıdır.
5. Öğrencilerin özellikle 11 ve 12. sınıflarda yapacağı eser icraları neyin geleneksel icra tavrını kazanması açısından dikkatle takip edilmelidir. Öğrenciler bir sanatkâr adayı olarak düşünülmeli ve saz eğitimi dışındaki süreçler de program boyunca takip edilmelidir. Öğretilecek eser sadece nota tekrarıyla oluşmamalıdır. Eserin bestecisi, yazıldığı dönemi, tavrı ve ekolü gibi pek çok özelliği öğrenciye verilmelidir.
6. Toplu icra etkinlikleri akort birliğinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle program boyunca öğrencilerden çalışma grupları oluşturulmalıdır. 10. sınıftan itibaren kısa dinletiler ve resitaller yaptırılarak öğrencinin sahne deneyimi kazanması sağlanmalıdır.
7. Programda yer alan ünitelerin eksiksiz olarak işlenmesi şartıyla konu içeriğinde öne alma ya da geciktirme yapılabilir.
8. Çeşitli ve çok sayıda ölçme aracı kullanılarak sistematik olarak yapılan değerlendirme sonuçları, sadece not vermek için değil; öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verme, öğrencileri gösterebilecekleri en üst performans seviyesine ulaştırmak için motive etme, öğretim etkinliklerinin ve öğretim programının uygulanabilirliğini belirleme amacıyla kullanılmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Neyi Tanıyalım	11	8	22
Ney Üfleminin Temelleri	20	12	33
Neyde Etütler ve Usul Çalışmaları	5	16	45
TOPLAM	36	36	100

10. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Neyde Birinci Kademedeki Çıkan Perdeler (Dem Sesler)	5	12	33
Makamlara Giriş ve Usul Çalışmaları	6	16	44
Neyde Seslendirme Teknikleri	3	8	23
TOPLAM	14	36	100

11. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Neyde Makam, Usul ve Eser Uygulamaları	18	60	83
Neyde Seslendirme Teknikleri	2	12	17
TOPLAM	20	72	100

12. Sınıf

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Neyde Makam, Usul ve Eser Uygulamaları	20	60	83
Neyde Seslendirme Teknikleri	3	12	17
TOPLAM	23	72	100

3. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 9. sınıf düzeyinde üç, 10. sınıf düzeyinde üç, 11. sınıf ve 12. sınıf düzeyinde iki ünite yer almaktadır. Ünite ve konuların işlenişi sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar, açıklamalar veya uyarılar ilgili ünite ve konu başlıkları altında verilmiştir. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar ise kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir:

[illegible]

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. NEYİ TANIYALIM

Terimler: Ney, Mevlevilik, kamış, başpare, parazvane, akort.

9.1.1. Neyin Tanımı ve Tarihî Gelişimi

- 9.1.1.1. Neyin tanımını yapar.
- 9.1.1.2. Neyin tarihî gelişimini ve Türklerin ney sazıyla tarihî bağlarını açıklar.
- 9.1.1.3. Türk musikisinde ney sazının yerini açıklar.
Neyzen kültürü hakkında bilgi verilerek Türk musiki tarihinde öne çıkan neyzenler tanıtılmalıdır.
- 9.1.1.4. Türkiye'de ney sazının kullanıldığı müzik türlerini açıklar.
Mevlevilik ve Mevlevi ayinleri hakkında bilgi verilmelidir.

9.1.2. Neyin Yapısı ve Özellikleri

- 9.1.2.1. Kamışın yapısını ve yetiştiği bölgeleri tanır.
- 9.1.2.2. Ney yapımına elverişli kamışın özelliklerini kavrar.

9.1.3. Ney Yapımı ve Bakımı

- 9.1.3.1. Doğru kamış seçiminin nasıl yapılacağını açıklar.
- 9.1.3.2. Ney yapım metotlarını ve neyde delik yerlerinin tespitinde uygulanan oranları açıklar.
- 9.1.3.3. Neyin bölümlerini tanır.
- 9.1.3.4. Ney bakımının önemini açıklar.
Yağlama tekniklerine değinilmelidir.

9.1.4. Ney Çeşitleri

- 9.1.4.1. Ney çeşitlerini ayırt eder.
 - a) Bolahenk/bolahenk mabeyni, süpürde, müstahsen, yıldız, kız/kız mabeyni, mansur/mansur mabeyni, şah, davut/davut mabeyni ve bolahenk (nısfıye) neylerinin değişik boylarda ve akortlardaki neyler olduğu, bunların icralarının eşlik edilecek solistin ses bölgesine göre belirlendiği vurgulanmalıdır.
 - b) Neyde boy, çap ve akort ilişkisi üzerinde durulmalıdır.

9.2. NEY ÜFLEMENİN TEMELLERİ

Terimler: Diyafram, diyez, bemol, koma, bakiye, küçük mücennep, büyük mücennep, tanini, neva, çargâh, segâh, dügâh, rast, muhayyer, gerdaniye, eviç, hüseyini, kapalı neva, acem, tiz neva, tiz çargâh, tiz segâh, kapalı muhayyer, kapalı gerdaniye, kürdi, sümbüle, nim hicaz, tiz nim hicaz, dik kürdi, dik sümbüle, nim zirgüle, nim şehnaz, kapalı nim şehnaz, dik acem, buselik, mahur, tiz buselik, dik hisar, hisar, nim hisar, hicaz, şehnaz, dik hicaz, dik şehnaz.

9.2.1. Neyden Ses Çıkartma

- 9.2.1.1. Ses çıkartmadan önce dudağın alması gereken şekli gösterir.
- 9.2.1.2. Soğuk nefes ve sıcak nefes üfleyerek çıkan sesleri ayırt eder.
- 9.2.1.3. Fosurtulu ses, ısıklı sesi, dem ses ve normal sesleri ayırt eder.

9.2.2. Nefes Teknikleri

- 9.2.2.1. Ney üflerken doğru nefes tekniğini uygular.
Diğer nefes tekniklerinden de bahsedilerek ney üflemeye en elverişli tekniğin "diyafram nefesi" olduğu vurgulanmalıdır.

9.2.3. Neyi Tutuş Pozisyonu

- 9.2.3.1. Oturuş pozisyonunda neyi doğru tutar.
- 9.2.3.2. Ney ile vücut ekseninin yaklaşık olarak kaç derecelik bir açıyla tutulacağını gösterir.

9.2.4. Tutuş Pozisyonunda Neyden Ses Çıkartma

- 9.2.4.1. Neyin ilk tutuş pozisyonunda kullanılacak parmakları ifade eder.
- 9.2.4.2. Deliklerin ne şekilde kapatılacağını gösterir.
- 9.2.4.3. Neyi doğru tutarak ondan ses çıkartır.
- 9.2.4.4. Sert ya da yumuşak üfleşte sesin değişimini fark eder.

9.2.5. Neyde İkinci Kademedeki Doğal Perdeler

- 9.2.5.1. Neva, çargâh, segâh, dügâh ve rast perdelerini seslendirir.
- 9.2.5.2. Uzun nefes kullanır.

9.2.6. Neyde Üçüncü Kademedeki Doğal Perdeler

- 9.2.6.1. Muhayyer, gerdaniye, acem, hüseyini ve kapalı neva perdelerini seslendirir.
Neva perdesinin ikinci kademeden üçüncü kademeye geçişte kapalı parmak pozisyonuyla da seslendirilebildiğini fark etmesi sağlanır.
- 9.2.6.2. İkinci ve üçüncü kademedeki doğal perdelerden oluşan melodik etütler çalar.

9.2.7. Neyde Dördüncü Kademedeki Doğal Perdeler

- 9.2.7.1. Tiz neva, tiz çargâh, tiz segâh, kapalı muhayyer ve kapalı gerdaniye perdelerini seslendirir.
Muhayyer ve gerdaniye perdelerinin üçüncü kademeden dördüncü kademeye geçişte kapalı parmak pozisyonuyla da seslendirilebildiğini fark etmesi sağlanır.
- 9.2.7.2. Üçüncü ve dördüncü kademedeki doğal perdelerle melodik etütler çalar.

9.2.8. İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kademedeki Değiştirme İşaretli Perdeler

- 9.2.8.1. İkinci kademedeki nim hicaz, hicaz, dik kürdi, kürdi, nim zirgüle perdelerini seslendirir.
- 9.2.8.2. Üçüncü kademedeki nim şehnaz, şehnaz, mahur, dik acem, nim hisar perdelerini seslendirir.
- 9.2.8.3. Dördüncü kademedeki tiz nim hicaz, tiz hicaz, dik sümbüle, sümbüle, kapalı nim şehnaz perdelerini seslendirir.
- 9.2.8.4. İkinci, üçüncü ve dördüncü kademelerdeki değiştirme işaretli perdeleri kullanarak inici ve çıkıcı dizileri seslendirir.

9.3. NEYDE ETÜTLER VE USUL ÇALIŞMALARI

Terimler: Usul, nim sofyan, semai, sofyan.

9.3.1. Melodik ve Ritmik Etütler

9.3.1.1. İkinci, üçüncü ve dördüncü kademedeki doğal perdelerden oluşan melodik ve ritmik etütleri çalar.

9.3.1.2. İkinci, üçüncü ve dördüncü kademedeki değiştirme işaretli perdelerden oluşan melodik ve ritmik etütleri çalar.

9.3.1.3. İkinci, üçüncü ve dördüncü kademedeki doğal perdelerle atlamalı olarak ritmik etütleri çalar.

İkinci, üçüncü ve dördüncü kademedeki doğal perdelerle 2'li aralıklardan başlayarak oktav aralığa kadar yapılmış atlamalı ritmik etütlerin çalınması sağlanır.

9.3.2. Usul Çalışmaları

9.3.2.1. İki, üç ve dört zamanlı usulleri tanır.

Nim sofyan, semai ve sofyan usulleri tanıtılmalıdır.

9.3.2.2. İki, üç ve dört zamanlı usulleri vurur.

10. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. NEYDE BİRİNCİ KADEMEDEN ÇIKAN PERDELER (DEM SESLER)

Terimler: Geveşt, ırak, dik acemaşiran, acemaşiran, hüseyنياşiran, kaba dik hisar, kaba hisar, kaba nim hisar, yegâh, kaba dik hicaz, kaba hicaz, kaba nim hicaz, kaba çargâh, kaba buselik, kaba segâh, kaba dik kürdi, kaba kürdi, kaba dügâh, kaba dik zirgüle, kaba zirgüle, kaba nim zirgüle, kaba geveşt.

10.1.1. Neyde Dem Ses Uygulamaları

10.1.1.1. Dem ses bölgesindeki yegâh, kaba çargâh, kaba segâh, kaba dügâh, kaba rast acemaşiran, ırak ve hüseyنياşiran perdelerini seslendirir.

10.1.1.2. Dem ses bölgesindeki doğal perdelerden oluşan etütleri seslendirir.

10.1.1.3. Dem ses bölgesindeki geveşt, kaba nim hicaz, kaba hc az, kaba dik kürdi, kaba kürdi, kaba nim zirgüle ve kaba geveşt perdelerini seslendirir.

10.1.1.4. Dem ses bölgesindeki değiştirme işaretli perdelerden oluşan etütleri seslendirir.

10.1.1.5. Dem seslerle örnek eserler seslendirir.

10.2. MAKAMLARA GİRİŞ VE USUL ÇALIŞMALARI

Terimler: Peşrev, makam, usul, rast, segâh, hüseyni, kürdi, Türk aksağı, yürük semai, sengin semai, ağır sengin semai.

10.2.1. Rast Makamında Uygulamalar

10.2.1.1. Rast makamında uygulamalar yapar.

a) Rast makamında melodik etüt, örnek ilahi ve peşrev çaldırılmalıdır.

b) Rast makamının-sahip olduğu dizi itibarıyla-Türk musikisinde ana makam olarak kabul edildiği vurgulanmalıdır.

c) Edvar kitaplarında makam tanımı ve anlatımlarının her zaman rast makamıyla başladığı belirtilmelidir.

10.2.2. Segâh Makamında Uygulamalar

10.2.2.1. Segâh makamında uygulamalar yapar.

a) Segâh makamında melodik etüt, örnek ilahi ve peşrev çaldırılmalıdır.

b) Yusuf Paşa'nın segâh peşrevinin teknik özellikleri bakımından neye yeni başlayanlar için en elverişli saz eseri olarak kabul edildiği belirtilmelidir.

10.2.3. Hüseyni Makamında Uygulamalar

10.2.3.1. Hüseyni makamında uygulamalar yapar.

a) Hüseyni makamında melodik etüt, örnek ilahi ve peşrev çaldırılmalıdır.

b) Hüseyni makamının incisinin muhayyer makamı olduğu belirtilmelidir.

10.2.4. Kürdi Makamında Uygulamalar

10.2.4.1. Kürdi makamında uygulamalar yapar.

10.2.5. Usul Çalışmaları

10.2.5.1. Beş ve altı zamanlı usulleri tanır.

Türk aksağı, yürük semai, sengin semai ve ağır sengin semai usulleri tanıtılmalıdır.

10.2.5.2. Beş ve altı zamanlı usulleri vurur.

10.3. NEYDE SESLENDİRME TEKNİKLERİ

Terimler: Çarpma.

10.3.1. Neyde Çarpma Pozisyonları

10.3.1.1. Çarpma kavramını açıklar.

10.3.1.2. Birinci, ikinci ve üçüncü kademelerdeki çarpmaları uygular.

10.3.1.3. Yakın, uzak, gizli ve sürekli çarpmaları ayırt eder.

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. NEYDE MAKAM, USUL VE ESER UYGULAMALARI

Terimler: Neva, muhayyer, buselik, çargâh, mahur, acemaşiran, tahir, tahirbuselik, uşşak, bayati, nihavent, sultaniyegâh devrihindi, devrituran, müsemmen, düyek.

11.1.1. Neva Makamında Uygulamalar

11.1.1.1. Neva makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.1.2. Neva makamında melodik etüt ve eserler çalar.

Neva makamının incisinin tahir makamı olduğu belirtilmelidir.

11.1.2. Muhayyer ve Muhayyerkürdi Makamlarında Uygulamalar

11.1.2.1. Muhayyer ve muhayyerkürdi makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.2.2. Muhayyer ve muhayyerkürdi makamlarında melodik etüt ve eserler çalar.

11.1.3. Uşşak ve Bayati Makamlarında Uygulamalar

11.1.3.1. Uşşak ve bayati makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.3.2. Uşşak ve bayati makamlarında melodik etüt ve eserler çalar.

Uşşak ve bayati makamlarını birbirinden ayıran özelliklerden bahsedilmelidir.

11.1.4. Çargâh, Mahur ve Acemaşiran Makamında Uygulamalar

11.1.4.1. Çargâh, mahur ve acemaşiran makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.4.2. Çargâh, mahur ve acemaşiran makamlarında melodik etüt ve eserler çalar.

Çargâh makamının eski hâlden bahsedilmelidir.

11.1.5. Buselik Makamında Uygulamalar

11.1.5.1. Buselik makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.5.2. Buselik makamında melodik etüt ve eserler çalar.

11.1.6. Tahir ve Tahirbuselik Makamlarında Uygulamalar

11.1.6.1. Tahir ve tahirbuselik makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.6.2. Tahir ve tahirbuselik makamlarında melodik etüt ve eserler çalar.

11.1.7. Nihavent Makamında Uygulamalar

11.1.7.1. Nihavent makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.7.2. Nihavent makamında melodik etüt ve eserler çalar.

11.1.8. Sultaniyegâh Makamında Uygulamalar

11.1.8.1. Sultaniyegâh makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar.

11.1.8.2. Sultaniyegâh makamında melodik etüt ve eserler çalar.

11.1.9. Usul Çalışmaları

11.1.9.1. Yedi ve sekiz zamanlı usulleri tanır.

Devrihindi, devri turan, düyek, müsemmen usulleri tanıtılmalıdır.

11.1.9.2. Yedi ve sekiz zamanlı usulleri vurur.

11.2. NEYDE SESLENDİRME TEKNİKLERİ

Terimler: Kaydırma.

11.2.1. İkinci Kademedede Parmak Kaydırma Yöntemi

11.2.1.1. İkinci kademedede parmak kaydırma yöntemini uygular.

Rast-segâh, rast-çargâh, rast-neva kaydırması, dügâh-çargâh, dügâh-neva ve segâh-neva kaydırması gösterilmelidir.

11.2.2. Birinci Kademedede Parmak Kaydırma Yöntemi

11.2.2.1. Birinci kademedede parmak kaydırma yöntemini uygular.

Kaba rast-kaba segâh, kaba rast-kaba çargâh, kaba rast-yegâh kaydırması, kaba dügâh-kaba çargâh, kaba dügâh-yegâh ve kaba segâh-yegâh kaydırması gösterilmelidir.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. NEYDE MAKAM, USUL VE ESER UYGULAMALARI

Terimler: Peşrev, saz semaisi, hicaz ailesi, hicaz, hicazhümayun, uzal, zirgüleli hicaz, saba, hüzzam, karcıgar, hicazkâr, kürdilihicazkâr, suzinak, aksak, evfer, oynak, raks aksağı, aksak semai, curcuna, lenk fahte, çengiharbi, vibrasyon.

12.1.1. Hicazhümayun Makamında Uygulamalar

12.1.1.1. Hicazhümayun makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.1.2. Hicazhümayun makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.2. Hicaz Makamında Uygulamalar

12.1.2.1. Hicaz makamı dizisinde neyi ile aralık çalışmaları yapar.

12.1.2.2. Hicaz makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.3. Uzal Makamında Uygulamalar

12.1.3.1. Uzal makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.3.2. Uzal makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.4. Zirgüleli Hicaz Makamında Uygulamalar

12.1.4.1. Zirgüleli hicaz makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.4.2. Zirgüleli hicaz makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.5. Saba Makamında Uygulamalar

12.1.5.1. Saba makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.5.2. Saba makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.6. Hüzzam Makamında Uygulamalar

12.1.6.1. Hüzzam makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.6.2. Hüzzam makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.7. Karcıgar Makamında Uygulamalar

12.1.7.1. Karcıgar makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.7.2. Karcıgar makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.8. Hicazkâr ve Suzinak Makamlarında Uygulamalar

12.1.8.1. Hicazkâr ve suzinak makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.8.2. Hicazkâr ve suzinak makamlarında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.9. Kürdilihicazkâr Makamında Uygulamalar

12.1.9.1. Kürdilihicazkâr makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar.

12.1.9.2. Kürdilihicazkâr makamında melodik etüt ve eserler çalar.

12.1.10. Usul Çalışmaları

12.1.10.1. Dokuz ve on zamanlı usulleri tanır.

Aksak, oynak, raks aksağı, evfer, aksak semai, lenk fahte, çengiharbi usulleri tanıtılmalıdır.

12.1.10.2. Dokuz ve on zamanlı usulleri vurur.

12.2. NEYDE SESLENDİRME TEKNİKLERİ

Terimler: Vibrasyon.

12.2.1. Neyde Vibrasyon Uygulaması

12.2.1.1. Vibrasyonun önemini kavrar.

12.2.1.2. Ayna karşısında vibrasyon çalışmaları yapar.

12.2.1.3. Temel seslerde vibrasyon çalışmaları yapar.

Melodik etüt, ilahi, peşrev ve saz semailerinde vibrasyon tekniğinin uygulanması sağlanır.